Ympäristövaikutusten arvioinnilla ennakoidaan hankkeiden vaikutuksia

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista tuli voimaan 1994. YVAn tavoitteena on huomata hankkeen merkittävät haitalliset ympäristövaikutukset aikaisessa suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä lieventämään tai kokonaan ehkäisemään niitä. Suunnitelmien muuttaminen aikaisessa vaiheessa tulee edullisimmaksi myös hankkeesta vastaavalle.

YVA-menettely parantaa hankkeiden ympäristövaikutusten ennakoitavuutta ja asukkaiden mahdollisuutta vaikuttaa hankkeisiin. Asukkaat ja paikalliset toimijat saavat aikaisessa vaiheessa tietää hankkeesta ja pääsevät vaikuttamaan oman elinympäristönsä suunnitteluun. Hankkeesta vastaavalle YVA tuo lisätietoa hankkeen toteuttamismahdollisuuksista ja vaikutuksista. Se antaa mahdollisuuden vastuulliseen vuorovaikutukseen alueellisten sidosryhmien kanssa ja viranomaisten asiantuntijatuen hankkeen ympäristövaikutusten ja myös lupamenettelyjen ennakoimiseksi sekä sujuvaksi läpiviemiseksi. Viranomaistehtäviä YVA-menettelyssä hoitaa alueellinen ELY-keskus, ydinenergiahankkeissa työ- ja elinkeinoministeriö.

1 Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan direktiivin asettamana määräpäivänä 16.5.2017. Vireillä olevat YVA-menettelyt käsitellään nykyisen lain mukaisesti.

2 Uudistuksen myötä muuttuisi 13 lupalakia, kun YVA-menettely tulisi jatkossa ottaa EU:n vaatimusten mukaan tarkemmin huomioon lupaa myönnettäessä. Muutokset koskisivat muun muassa vesilupaa, rakennuslupaa ja ympäristölupaa sekä kemikaaliturvallisuuslain ja kaivoslain mukaista lupaa. Maankäyttö- ja rakennuslakia muutettaisiin, jotta YVA ja hankekaavoitus voitaisiin paremmin yhteensovittaa tai yhdistää. Myös luonnonsuojelulakia muutettaisiin Natura-arvioinnin ja YVAn yhdistämisen osalta.

3 Ympäristövaikutusten arviointimenettely tukee jatkossa entistä paremmin hankkeesta vastaavan hankesuunnittelua ja sen liittymistä muihin vaikutusten arviointia sisältäviin menettelyihin.

Pexels, iStockphoto

YVA-menettelyllä arvioidaan hankkeen vaikutukset ihmisiin, luontoon, rakennettuun ympäristöön sekä luonnonvaroihin.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO
www.ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Uusi YVA-laki

Hallituksen esitys

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

YVA –ympäristövaikutusten arviointimenettely uudistuu

Uusi YVA-laki

Hallituksen esityksessä tavoitellaan ihmisiin, luontoon, rakennettuun ympäristöön ja luonnonvaroihin vaikuttavien hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnin sujuvuuden sekä vaikuttavuuden parantamista. Pääosa lakiin ehdotetuista muutoksista perustuu EU:n YVA -direktiivin muutoksiin. Kansallisesti on haluttu lisätä sujuvuutta muun muassa tarjoamalla mahdollisuutta hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin samaa hanketta koskevan kaavoituksen yhteydessä sekä lisäämällä viranomaisten yhteistyötä ennakkoneuvottelulla. Lakimuutos toteuttaisi näiltä osin hallitusohjelman tavoitteita.

Uudessa laissa painotettaisiin arvioinnin kohdentamista ennen kaikkea merkittäviin ympäristövaikutuksiin.

YVA-selostuslausunto korvautuisi YVA-yhteysviranomaisen perustellulla päätelmällä, joka sisältäisi johtopäätöksen hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomaisena ja puolueettomana laadunvarmistajana toimisi jatkossakin ELY-keskus. Perusteltu päätelmä tulisi liittää osaksi myöhemmin jätettävää lupahakemusta sekä viranomaisten tekemää lupapäätöstä. Tällä varmistettaisiin YVA-menettelyn huomioonottaminen lupamenettelyssä. Lupaviranomaisen tulisi edelleen osoittaa, miten YVAn tulokset on otettu luvassa huomioon ja jatkossa myös kuvata, miten merkittäviä haitallisia vaikutuksia lievennetään tai ehkäistään.

YVA-menettely

YVA-menettelyssä arvioidaan tulevien laajamittaisten hankkeiden merkittävät ympäristövaikutukset. Vaikutusalueen asukkaat ja viranomaiset voivat osallistua menettelyyn.

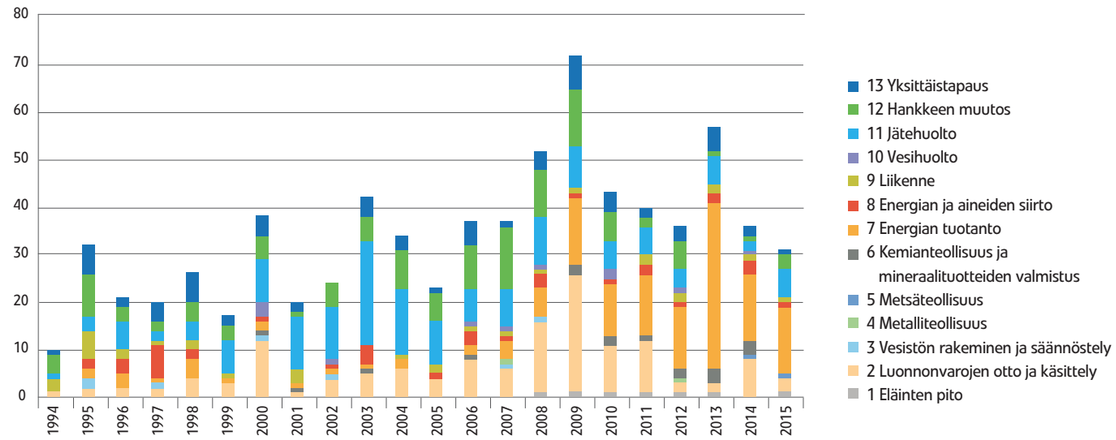

YVA-menettelyä sovelletaan lukumääräisesti harvoihin, mutta ympäristövaikutuksiltaan merkittävimpiin hankkeisiin. YVA-menettelyjä on keskimäärin 30-50 kappaletta vuodessa.

YVA-lakiin ehdotetut merkittävimmät muutokset

1 **Ennakkoneuvottelun tavoitteena** on edistää hankkeen suunnittelun, YVAn ja lupamenettelyjen yhteensovittamista. Osallistujina olisivat YVA-yhteysviranomainen, muut viranomaiset ja YVA-hankkeesta vastaava toiminnanharjoittaja.

2 **YVA ja hankekaavoitus voidaan yhdistää.** Jos hanke edellyttää YVAn lisäksi kaavoitusta, voidaan menettelyjen kuulemiset yhdistää tai YVA tehdä kaavoituksen yhteydessä. Maankäyttö- ja rakennuslakia ehdotetaan muutettavaksi samassa yhteydessä, mahdollistamaan edellämainitut tavat toimia.

3 **Pätevyysvaatimukset tekijöille ja viranomaisille.** **Hankkeesta vastaavan** olisi varmistettava, että käytössä on riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten YVA-ohjelman ja -selostuksen laadintaan. Yhteysviranomainen arvioi tekijöiden asiantuntemuksen. **Yhteysviranomaisen** olisi varmistettava, että sen omalla henkilöstöllä on kulloisenkin YVA-hankkeen laadun ja laajuuden sekä tehtävän vaativuuden edellyttämä riittävä asiantuntemus.

4 **Muutoksia YVAn soveltamiseen yksittäistapauksessa.** YVA-menettelyä sovellettaan aina hankkeisiin, jotka luetellaan hankeluettelossa. Se siirretään asetuksesta lain liitteeksi. Hankeluettelon hankkeiden lisäksi YVA-menettelyä sovellettaan muihin hankkeisiin, jos niistä voi aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Mikäli hanke voidaan suunnitella sellaiseksi, että siitä ei aiheudu tällaisia vaikutuksia, olisi uuden lain mukaan mahdollista olla soveltamatta YVA-menettelyä erikseen päätettävissä yksittäistapauksissa. Uudessa laissa hankkeesta vastaava kokoaisi hankkeestaan tarvittavat tiedot **viranomaiselle** päätöksenteon tueksi.